

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobce: L. K.

proti

žalovanému: Vězeňská služba ČR, věznice Valdice
se sídlem nám. Míru 55, Valdice

v řízení o žalobě ze dne 28. 3. 2018 na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci neumožnil dne 26. 2. 2018 zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč Okresnímu soudu v Nymburce k čj. 21 E 15/2017-55, byl nezákonný.
- II. Návrh na určení nezákonnosti zásahu žalovaného, který měl spočívat v tom, že žalobci neumožnil dne 13. 3. 2018 zaplatit na náhradu nákladů státu České republiky - Okresnímu soudu v Nymburce částku 385 Kč k čj. 21 E 15/2017-58, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 28. 3. 2018, doručenou krajskému soudu dne 29. 3. 2018, domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

2. Uvedl, že dne 26. 2. 2018 žádal žalovaného o provedení zaplacení soudního poplatku za zahájení řízení ve výši 3.600 Kč ke sp. zn. 21 E 15/2017 u Okresního soudu v Nymburce, a to z peněz, které má uloženy ve věznici na tzv. kontě „E“. Přípisem žalovaného mu bylo sděleno, že z konta „E“ je možno hradit jen pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), a to na základě exekučního příkazu evidovaného věznici. Dle žalobce bylo neumožnění mu z jeho peněz uložených ve věznici zaplatit soudní poplatek za zahájení řízení nezákonným zásahem žalovaného, kterým bylo žalobci bráněno v ústavně garantovaném právu v přístupu k soudu.
3. Žalobce k tomu citoval § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, § 5 odst. 1 a § 18 odst. 1 nařízení Generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 43/2010, o postupu při rozúčtování odměn osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a v ústavu zabezpečovací detence zaměstnány, o úhradě nákladů spojených s výkonem vazby a trestu odnětí svobody a o evidenci finančních prostředků obviněných a odsouzených (dále také jen „NGŘ č. 43/2010“). Konstatoval, že na kontě „E“ má částku 11.999 Kč.
4. Dále žalobce uvedl, že mu byla usnesením Okresního soudu v Nymburce ze dne 8. 1. 2018, čj. 21 E 15/2017-58, uložena povinnost zaplatit na náhradu nákladů státu České republiky – Okresnímu soudu v Nymburce částku ve výši 385 Kč. Žádostí ze dne 12. 3. 2018 žádal žalovaného o úhradu této částky z konta „E“. Přípisem žalovaného ze dne 13. 3. 2018 mu bylo sděleno, že žádosti nelze vyhovět, a to s odůvodněním obdobným jako v případě nevyhovění žádosti o provedení zaplacení soudního poplatku ve výši 3.600 Kč.
5. Žalobce poukázal na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 12. 2017, čj. 20 Cdo 5159/2017-48, z něhož dle jeho názoru vyplývá, že odsouzený může soudní poplatek za zahájení řízení hradit nejen z konta „O“, ale i z konta „E“, když soudní poplatek je pohledávkou vyjmenovanou v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Dle žalobce žalovaný svévolně změnil smysl ustanovení § 25 odst. 4 zmíněného zákona, když pro úhradu vyjmenovaných pohledávek požaduje doručení exekučního příkazu do věznice.
6. Žalobce proto žádal soud, aby rozsudkem určil, že zásah žalovaného dne 26. 2. 2018, spočívající v neumožnění žalobci zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč Okresnímu soudu v Nymburce k čj. 21 E 15/2017-55, a zásah žalovaného dne 13. 3. 2018, spočívající v neumožnění žalobci zaplatit náhradu nákladů státu České republiky - Okresnímu soudu v Nymburce ve výši 385 Kč k čj. 21 E 15/2017-58, je zásahem nezákonným.
7. Ve vyjádření k žalobě žalovaný pro účely povahy žalobcem napadené činnosti žalovaného poukázal na úpravu výkonu trestu odnětí svobody v trestním zákoníku, trestním řádu a podrobnou úpravu podmínek výkonu trestu odnětí svobody ve speciálním zákoně, tj. zákoně o výkonu trestu odnětí svobody a NGŘ č. 43/2010, o postupu při rozúčtování odměn osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a v ústavu zabezpečovací detence zaměstnány, o úhradě nákladů spojených s výkonem vazby a trestu odnětí svobody a o evidenci finančních prostředků obviněných a odsouzených. Konkrétně popsal vedení jednotlivých účtů odsouzených ve smyslu § 5 odst. 1 nařízení GŘ VS č. 43/2010 a rozúčtování jejich peněz dle § 18 odst. 1 téhož nařízení. Žalovaný má za nesporné, že žalobce dne 26. 2. 2018 písemně žádal o umožnění zaplacení soudního

poplatku z konta „E“ ve výši 3.600 Kč na zahájení řízení u Okresního soudu v Nymburce. Této žádosti nebylo vyhověno, protože z konta „E“ – exekuce lze na žádost odsouzeného hradit pouze zaevidované pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Tato pohledávka však zaevidována není.

8. Dále žalovaný uvedl, že žalobce žádal dne 12. 3. 2018 o úhradu 385 Kč z konta „E“ Okresnímu soudu v Nymburce, k čemuž přiložil upomínku. Této jeho žádosti rovněž nebylo vyhověno. Pohledávka ve výši 385 Kč je evidována jako přednostní. Žalovaný namítl, že věznici bylo dne 5. 3. 2018 doručeno pravomocné usnesení Okresního soudu v Nymburce ze dne 8. 1. 2018, čj. 21 E 15/2017-58, a žádost o zařazení tohoto usnesení k ostatním evidovaným pohledávkám žalobce a v případě pracovního zařazení žalobce sráženo ze mzdy jako přednostní pohledávka. Žalobce však v současné době není pracovně zařazen. Z konta „E“ – exekuce lze na žádost odsouzeného hradit pouze zaevidované pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
9. Dále žalovaný uvedl, že dne 10. 7. 2017 podal žalobce u Okresního soudu v Nymburce návrh na výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny na povinného. Žalobce jako oprávněného soud osvobodil od placení soudního poplatku ve výši 97 %. K tomu žalovaný zmínil, že k žádosti okresního soudu ze dne 16. 5. 2017 a ze dne 19. 5. 2017 sdělil dne 17. 5. 2017 a dne 23. 5. 2017 stav finančních prostředků žalobce na jeho účtu zřízeném a vedeném věznicí.
10. Žalovaný konstatoval, že z výpisu kont ke dni 30. 4. 2018 je patrné, že žalobce v době podání návrhu na výkon rozhodnutí u Okresního soudu v Nymburce měl na účtu peněz v úschově vedeném věznicí na kontě „O“ finanční prostředky, a to až do 29. 9. 2017. S finančními prostředky uloženými na účtu s označením „O“ může odsouzený podle § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody disponovat za účelem uhrazení svých osobních potřeb. Z tohoto účtu mohl žalobce uhradit předmětný soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč. Žalobce místo úhrady poplatku použil prostředky z tohoto účtu na nákupy potravin a věci osobní potřeby. Dále žalovaný zmínil, že z předmětného výpisu je rovněž patrné, že žalobce obdržel naposledy dne 15. 9. 2017 od jiného povinného na základě výkonu rozhodnutí částku ve výši 1.437 Kč, která byla převedena na jeho účet zřízený a vedený věznicí a rozdělena v souladu s § 18 odst. 2 NGR č. 43/2010. Z tohoto výpisu je dále patrné, že žalobce od 14. 11. 2017 pobírá v souladu s § 18 odst. 1 NGR č. 43/2010 každý měsíc sociální kapesné ve výši 100 Kč. Ze zmíněného výpisu dle žalovaného vyplývá i to, že žalobce neměl na účtu peněz v úschově vedeném věznicí Valdice s označením „O“ žádné finanční prostředky k zaplacení náhrady nákladů státu České republiky – Okresnímu soudu v Nymburce ve výši 385 Kč.
11. Žalovaný uvedl, že z výpisu kont žalobce ke dni 30. 4. 2018 je dále patrné, že má na účtu peněz v úschově s označením „E“ – Exekuce částku 11.999 Kč, na účtu s označením „C“ – Cestovné 500 Kč a na účtu s označením „U“ – Úložné 123 Kč.
12. Žalovaný má zato, že jeho postup v předmětné věci byl v souladu s platnou právní úpravou stanovenou právním předpisem a vnitřním předpisem, tj. zejména podle § 25 odst. 1 a 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody ve spojitosti s § 5 odst. 1 a § 18 NGR č. 43/2010. Má rovněž na to, že jeho postup byl i v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 12. 2017, sp. zn.. 20 Cdo 5159/2017, podle kterého *„účastník, který se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a který má na účtu, který pro něho vede věznice podle § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody finanční prostředky, s nimiž může*

podle § 25 odst. 4 téhož zákona disponovat za účelem uhrazení svých osobních potřeb, má právo žádat, aby z těchto prostředků byla uhrazena jeho povinnost k zaplacení soudního poplatku, která mu byla uložena v řízení, které on sám zahájil nebo, jehož účastníkem, a věznice je povinna takové žádosti vyhovět. Žalovaný dodal, že žalobce nemá od 29. 9. 2017 na účtu, který pro něho vede věznice podle § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, žádné finanční prostředky, s nimiž může podle § 25 odst. 4 téhož zákona disponovat za účelem úhrady svých osobních potřeb.

13. V replice na vyjádření žalovaného žalobce vyjádřil nesouhlas s argumentací žalovaného a uvedl, že § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody nezakazuje, že by odsouzený nemohl sám předložit vyjmenovanou pohledávku se žádostí o úhradu z konta „E“, a právě typicky se může jednat o usnesení vyzývající k zaplacení soudního poplatku na zahájení řízení. Dále částečně zopakoval argumentaci uvedenou již v žalobě a doplnil, že částka 1.437 Kč mu byla naposledy připsána dne 15. 9. 2017, což znamená, že na kontě „O“ by byla nedostatečná částka na úhradu soudního poplatku ve výši 3.600 Kč, i kdyby žalobce ničeho neužil na nákup věcí osobní potřeby. Znovu poukázal na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 12. 2017, sp. zn. 20 Cdo 5159/2017, s tím, že soud v něm hovoří o kontu „E“, tj. o té části peněžních prostředků, kterou odsouzený může užít na úhradu pohledávek, jež Nejvyšší soud ČR vyjmenovává. Jistě by tak neučinil, pokud by soudní poplatek nemohl uhradit z této části peněžních prostředků.
14. Krajský soud se zabýval podanou žalobou v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu třetího soudního řádu správního. O věci samé rozhodl bez jednání, neboť žalobce i žalovaný k takovému projednání věci udělili souhlas dle § 51 odst. 1 s. ř. s.
15. Z předloženého správního spisu vyplynulo a mezi účastníky není sporné, že žalobce podal u Okresního soudu v Nymburce návrh na výkon rozhodnutí. K žádosti tohoto okresního soudu mu žalovaný sdělil stav finančních prostředků žalobce na jeho účtu zřízeném a vedeném věznicí a okresní soud usnesením ze dne 31. 5. 2017, čj. 21 E 15/2017-18, ve znění opravného usnesení ze dne 12. 6. 2017, čj. 21 E 15/2017-24, přiznal žalobci v jím zahájeném civilním řízení osvobození od soudních poplatků v rozsahu 97 %, když dospěl k závěru, že je schopen uhradit 3 % soudního poplatku, což činilo 3.600 Kč. Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání a následně Krajský soud v Praze usnesením ze dne 9. srpna 2017, čj. 26 Co 274/2017-30, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Dovolání žalobce proti tomuto rozhodnutí pak Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 5. 12. 2017, čj. 20 Cdo 5159/2017-48, zamítl.
16. Následně dne 26. 2. 2018 žalobce požádal žalovaného o umožnění zaplacení soudního poplatku ve výši 3.600 Kč v řízení zahájeném u Okresního soudu v Nymburce pod sp. zn. 21 E 15/2017 z jeho konta „E“ zřízeného a vedeného věznicí. Žalovaný však jeho žádosti nevyhověl a téhož dne mu sdělil, že z konta „E“ lze hradit pouze zaevidované pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a že tato pohledávka zaevidována není.
17. Dne 12. 3. 2018 žalobce požádal žalovaného o úhradu 385 Kč z konta „E“, a to na základě upomínky Okresního soudu v Nymburce ze dne 5. 3. 2018. Tato pohledávka žalobci vznikla na základě usnesení zmíněného okresního soudu ze dne 8. 1. 2018, čj. 21 E 15/2017-58, kterým mu byla stanovena povinnost zaplatit na náhradu nákladů státu České republiky – Okresnímu soudu v Nymburce částku 385 Kč (tj. 3 % z odměny ustanovenému právnímu zástupci pro dovolací řízení). Žalovaný ani této jeho žádosti

nevyhověl a sdělil mu, že z konta „E“ lze hradit pouze zaevidované pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a že ani tato pohledávka zaevidována není.

18. Ustanovení § 82 s. ř. s. stanoví, že každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, se může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
19. V daném případě žalobce žádá soud o ochranu před nezákonným zásahem, který měl spočívat v tom, že mu žalovaný dne 26. 2. 2018 neumožnil zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč Okresnímu soudu v Nymburce k čj. 21 E 15/2017-55 a dne 13. 3. 2018 mu neumožnil zaplatit na náhradě nákladů státu České republiky - Okresnímu soudu v Nymburce částku 385 Kč k čj. 21 E 15/2017-58, a to z finančních prostředků, které má uloženy na svém účtu zřízeném a vedeném věznicí.
20. Postup vězeňské správy, kdy jsou odsouzenému do věznice zaslány peníze, upravuje ustanovení § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, které stanoví, že *„[p]okud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zaslané odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů (...).“* Podle odstavce 4 téhož ustanovení *„[n]euhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplateků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zaslané na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 větě třetí.“*
21. K použití peněžních prostředků, které má odsouzený uloženy ve věznici lze rovněž poznamenat, že dle ustanovení § 35 odst. 1 téhož zákona je odsouzený povinen *„hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici. Výši nákladů výkonu trestu a podrobnosti její úhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.“* Vyhláškou, na kterou § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody odkazuje, je vyhl. č. 10/2000 Sb. V jejím § 8 a § 9 je upravena úhrada nákladů výkonu trestu z jiných příjmů a z peněz, které má odsouzený uloženy ve věznici. Podle § 8 odst. 2 uvedené vyhlášky se z peněz, které byly zaslány odsouzenému do věznice a které byly převedeny na jeho účet vedený věznicí, vyměří úhrada nákladů výkonu trestu ve výši 40 % ze součtu všech částek přijatých za předchozí měsíc.
22. Další podrobnosti postupu vězeňské správy při správě financí osob vykonávajících trest odnětí svobody stanoví NGR č. 43/2010. Podle § 18 tohoto nařízení všechny peníze,

které odsouzený do věznice obdržel a přijal je, pokud nejsou určeny ke zvláštním účelům uvedeným v § 17, se rozdělí na dvě poloviny. Z toho se z první poloviny nejprve naplní konto s označením „C“ (paušální částka 500 Kč určená na dopravu a stravné odsouzeného po propuštění), zbylá část se převede na konto s označením „O“. Druhá polovina přijatých peněz se převede na konto s označením „R“ (§ 18 odst. 1 a 2). Peníze na kontě „R“ se ponechají do doby rozúčtování pracovní odměny. Pokud odsouzený nesplnil z pracovní odměny svou povinnost k úhradě nákladů výkonu trestu zcela, uhradí se z konta „R“ zbývající část povinnosti k úhradě nákladů výkonu trestu. Pokud má odsouzený pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona, převede se zůstatek na kontě „R“ na konto „E“, pokud odsouzený takové pohledávky nemá, na konto „O“, po rozúčtování pracovní odměny za kalendářní měsíc, ve kterém byly peníze zaúčtovány.

23. Pro posouzení předložené věci považuje krajský soud za zásadní aplikaci a výklad ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, které je citováno shora. Zmíněné ustanovení představuje omezení dispozice odsouzeného s penězi zaslanými mu do věznice v případě, kdy má neuhrazené pohledávky, jejichž výčet je v tomto ustanovení uveden. Odsouzený smí v takovém případě použít k nákupu potravin a věcí osobní potřeby a dále k úhradě nadstandardní zdravotní péče pouze polovinu těchto peněžních prostředků (dle NGR č. 43/2010 jsou uloženy na účtu peněz v úschově, konkrétně na tzv. kontu „O“). Zbývající část, tj. druhou polovinu, pak může použít jen na úhradu v tomto ustanovení uvedených pohledávek (uložené na tzv. kontě „E“).
24. Žalobce se v žalobě opírá zejména o závěry vyplývající z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2017, čj. 20 Cdo5159/2017-48, který se v něm zabýval dovoláním žalobce ve věci jeho částečného osvobození od soudního poplatku v civilní věci. V tomto usnesení soud vyslovil závěr, z něhož právní věta zní: *„účastník, který se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a který má na účtu, který pro něho vede věznice podle § 25 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, finanční prostředky, s nimiž může podle § 25 odst. 4 téhož zákona disponovat za účelem uhrazení svých osobních potřeb, má právo žádat, aby z těchto prostředků byla uhrazena jeho povinnost k zaplacení soudního poplatku, která mu byla uložena v řízení, které on sám zahájil, nebo jehož je účastníkem, a věznice je povinna takové žádosti vyhovět“*. Krajský soud k tomu poznamenává, že žádost o sdělení informace o úschově finančních prostředků žalobce ve věznici učinil Okresní soud v Nymburce v době rozhodování o osvobození od soudního poplatku (tj. v květnu 2017), přičemž žalobce požádal žalovaného o povolení úhrady soudního poplatku až dne 26. 2. 2018.
25. Nutno konstatovat, že shora uvedený právní závěr Nejvyššího soudu, tj. že žalobce mohl uhradit předmětný soudní poplatek z té poloviny, kterou může disponovat za účelem uhrazení svých osobních potřeb (tj. z prostředků uložených na kontě „O“), a že ve vztahu k nim měl a má právo žádat, aby z těchto prostředků byla uhrazena jeho povinnost k zaplacení soudního poplatku, která mu byla uložena v řízení, které on sám zahájil (zde zahájení a vedení civilního řízení), a že věznice je povinna takové žádosti vyhovět, žalovaný nikterak nespороval a v rozporu s tímto závěrem rozhodně nepostupoval. Doložil totiž výpisem z kont žalobce, že ke dni jeho žádosti o úhradu soudního poplatku ve výši 3.600 Kč (ke dni 26. 2. 2018), i ke dni žádosti žalobce o úhradu náhrady nákladů ve výši 385 Kč (ke dni 12. 3. 2018) žalobce neměl na kontě „O“ žádné finanční prostředky, neboť je průběžně (tj. od května 2017 do února 2018) spotřebovával na nákupy potravin a věcí osobní potřeby.

26. Žalovaný však zároveň odmítl provést žalobcem požadovanou úhradu předmětných částek z jeho konta „E“ s odůvodněním, že je nelze podřadit pod výčet pohledávek, na jejichž úhradu je tato polovina odsouzenému zaslaných prostředků určena. Stěžejní otázkou v dané věci tedy je, zda pod pohledávky, na jejichž úhradu je určena polovina z peněz zaslaných odsouzenému do věznice a jejichž výčet je uveden v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (a které jsou uloženy na jeho konto „E“), lze zahrnout i předmětný soudní poplatek ve výši 3.600 Kč a náhradu nákladů státu České republiky - Okresnímu soudu v Nymburce v částce 385 Kč a zda žalobce mohl požadovat jejich zaplacení z jeho konta „E“ vedeného věznicí.
27. První část žaloby, tj. žalobcem tvrzený zásah žalovaného, jehož nezákonnost měla spočívat v tom, že mu neumožnil dne 26. 2. 2018 zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč za řízení vedené u Okresního soudu v Nymburce (k čj. 21 E 15/2017-55), shledal krajský soud důvodnou.
28. Jak je již uvedeno shora, ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody představuje omezení dispozice odsouzeného s penězi zaslanými mu do věznice v případě, kdy má neuhrazené pohledávky, jejichž výčet je v tomto ustanovení uveden. Těmito pohledávkami jsou: rozsudkem stanovená škoda nebo nemajetková újma způsobená trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplateků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škoda nebo nemajetkovou újma, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu. Pro tyto pohledávky jsou určeny finanční prostředky uložené odsouzenému na tzv. kontě „E“. V uvedeném výčtu zmíněné pohledávky spojené s trestním řízením přitom zahrnují náklady spojené s výkonem vazby, odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci, pokud nemá nárok na obhajobu bezplatnou, paušální částku na ostatní náklady, jež nese stát, náklady na řízení o dovolání nebo o návrhu na obnovu na řízení v případě, že byly podány zcela bezvýsledně, náklady poškozeného, potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.
29. Z výpisu z kont žalobce je zřejmé, že v jeho případě byly v rozhodném období z poloviny jemu do věznice zaslaných peněz hrazeny náklady spojené s trestním řízením, konkrétně náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody (srov. § 152 až § 154 trestního řádu a § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Žalobcem každý měsíc obdržené finanční prostředky (jak sdělil žalovaný, do 15. 9. 2017 žalobci přicházela částka 1.437 Kč měsíčně od jiného odsouzeného, což je krajskému soudu známo i z úřední činnosti ze souběžně projednávaných věcí žalobce v jiných řízeních) byly žalovaným rozděleny ve smyslu ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody na dvě poloviny, z toho první polovina byla nejprve převedena na tzv. konto „R“ (rezerva), kde byly ponechány do doby rozúčtování pracovní odměny, a protože žalobce nesplnil z pracovní odměny svou povinnost k úhradě nákladů výkonu trestu (neboť práci nevykonával), byla nejprve uhrazena tato jeho povinnost (resp. její část) a zbytek převeden na konto „E“. Druhá polovina žalobcem do věznice každý měsíc přijatých peněz mu byla uložena na konto „O“, Tyto zde uložené finanční prostředky žalobce průběžně spotřeboval na nákup potravin a věci osobní potřeby. Žalobce ke dni své žádosti o umožnění zaplacení předmětného soudního poplatku tak na účtu „O“ neměl žádné finanční prostředky.

30. Z výpisu z kont žalobce rovněž vyplývá (a mezi účastníky není sporné), že na kontě „E“ měl žalobce v době své žádosti 11.999 Kč. Krajský soud je toho názoru, že z tohoto konta mělo být žalobci dne 26. 2. 2018 umožněno zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč za civilní řízení vedené u Okresního soudu v Nymburce. Jestliže totiž v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody uvedený výčet pohledávek zahrnuje i úhradu soudních (a správních) poplatků, pak se dle krajského soudu jedná právě o soudní poplatky jiné, než spojené s trestním řízením. Soudní poplatky, které jsou spojené s trestním řízením, jsou obsaženy již v té části zmíněného ustanovení *“neuhradí-li odsouzený ... pohledávky spojené s trestním řízením”*. Krajský soud totiž při výkladu zmíněného ustanovení neshledává důvod, proč by měly být v tomto ustanovení vyjmenované soudní poplatky spojovány pouze trestním řízením, tj. proč by měly být vyčleněny z pohledávek spojených s trestním řízením a byly uvedeny samostatně. Stejně tak jsou zde samostatně vyjmenovány správní poplatky, které dle názoru soudu rovněž nelze vztahovat pouze k trestnímu řízení, neboť předmětem těchto poplatků je správní řízení upravené zvláštním právním předpisem a další činnost správního úřadu související s výkonem státní správy. Soudní poplatky obecně jsou pak upraveny v zákoně č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a jsou jimi poplatky za řízení, které se vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů stanovených v sazebníku poplatků, a poplatky za úkony, které se vybírají za jednotlivé úkony prováděné soudy a úkony prováděné správou soudů uvedené v sazebníku poplatků, který je přílohou k zákonu o soudních poplatcích.
31. Krajský soud má tedy zato, že žalovaný měl dne 26. 2. 2018 žalobci umožnit zaplatit soudní poplatek na zahájení řízení ve výši 3.600 Kč za civilní řízení vedené u Okresního soudu v Nymburce z konta „E“, tj. z té poloviny žalobci do věznice zaslaných finančních prostředků, které může použít jen na úhradu v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody uvedených pohledávek. Jestliže mu to neumožnil, dopustil se nezákonného zásahu.
32. Pokud jde o další část žaloby, tj. zásah žalovaného, jehož nezákonnost měla spočívat v tom, že žalobci neumožnil dne 13. 3. 2018 zaplatit na náhradě nákladů státu České republiky - Okresnímu soudu v Nymburce částku 385 Kč k čj. 21 E 15/2017-58, v této části krajský soud žalobu důvodnou neshledal. Tuto pohledávku totiž nelze zahrnout pod pohledávky vyjmenované v ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, na jejichž úhradu je určena polovina odsouzenému zaslaných prostředků (uložená na kontě „E“ žalobce), neboť nejde o rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, nejde o pohledávku spojenou s trestním řízením, ani o pohledávku vzniklou v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplateků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, ani se nejedná soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou by způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu. Z konta „E“ tedy tato částka uhrazena být nemohla. Jestliže pak na kontu „O“ žalobce k datu žádosti ze dne 12. 3. 2018 neměl žádné finanční prostředky (viz výpis z kont žalobce), nemohl žalovaný postupovat jinak, než této jeho žádosti nevyhovět. V této části proto krajský soud žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok II.)
33. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce byl ve věci zčásti úspěšný, měl by proto nárok na náhradu nákladů řízení, které mu v souvislosti se

soudním řízením vznikly. Od placení soudního poplatku byl však osvobozen a jiné náklady (např. za právní zastoupení) mu nevznikly. Krajský soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 13. června 2019

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu